

Perustuslakivaliokunta
Eduskunta

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO PERUSTUSLAKIVALIOKUNNALLE

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä arvioita sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksesta siltä osin, kun siinä esitetyt perustelut tai ehdotetut säännökset ovat merkityksellisiä henkilötietojen suojan kannalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 18. ja 27. kesäkuuta 2018 ja 31. elokuuta 2018 sosiaali- ja terveysvaliokunnalle vastineensa laista asiakkaan valinnanvapaudesta koskien tietosuojaa, jossa on otettu huomioon lausunnon antajien ja perustuslakivaliokunnan antamat lausunnot.

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnokseen. Sosiaali- ja terveysvaliokunta on ottanut huomioon sosiaali- ja terveysministeriön esittämät korjaukset koskien muun muassa asiakassuunnitelmaa, maakunnan rekisterinpitoa ja Kansaneläkelaitoksen tiedonsaantioikeuksia kapitaatiokorvauksen osalta. Perusteluissa on otettu huomioon EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiset säätämisperusteet.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon tiedot ovat arkaluonteisia ja salassa pidettäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedon käsittelyä säännellään monissa eri laeissa, kuten asiakaslaissa (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000) potilaslaissa (laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992) potilasasiakirja-asetuksessa (sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 298/2009), asiakasasiakirjalaissa (laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015), asiakastietolaissa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007) sekä muissa sosiaali- ja terveydenhuollon erityislaeissa.

Asiakastietolakia ollaan parhaillaan uudistamassa siten, että lakiehdotus sisältäisi sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta tarpeelliset tiedonhallintaa koskevat säännökset. Esityksessä ehdotetaan valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen sisällön laajentamista sosiaalihuollon osalta. Valta-

kunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin olisi sekä yksityisen ja julkisen palveluntuottajan liityttävä, mikäli palveluntuottaja käyttää sähköistä asiakas- tai potilastietojärjestelmää.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyn edellytyksenä olisi esityksen mukaan tietoteknisesti varmistettu asiakas- tai hoitosuhde. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaisi määräyksen asiakas- ja potilastietojen käyttöoikeuksien määräytymisen perusteista valtakunnallisissa tietojärjestelmäpalveluissa oleviin asiakas- ja potilastietoihin. Palvelunantaja antaisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräyksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölle käyttöoikeuden asiakas- ja potilastietoihin.

Tiedonhallintaa koskevia säädöksiä on useissa eri laeissa, jolloin kokonaiskuvan muodostaminen sekä eri lakien soveltaminen on vaikeaa. Tämän vuoksi asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ohjaavia säädöksiä olisi tarkasteltava kokonaisuutena.

Sosiaali- ja terveysministeriö on kehittämässä sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kokonaisuutta ja tätä varten on aloitettu virkamiesvalmistelu. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämis-työssä otetaan huomioon muun muassa se, että asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskevia säädöksiä yhtenäistetään ja kiinnitetään huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tiedonvaihtoon muiden toimialojen kanssa ottaen huomioon EU:n tietosuojasetus.

Tämän lausunnon liitteenä on powerpoint esitys, joissa on kuvattu arkaluonteisten ja salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä monituottajamallissa.

LIITTEET

PowerPoint-esitys